

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in tožl se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 8. marca 1934.

Štev. 28.

Več svobode tisku

Nášemu tisku je treba dati možnost za objektivno in odkrito razpravljanje in treba ga je smatrati kot dragocenega sodelavca v službi državnih interesov.

Tudi že pred so nekateri drugi poslanci poudarjali nujno potrebo, da se da večja svoboda tisku, ker je zlasti v boju proti korupciji tisk najmočnejši in najbolj uspešni zaveznik. Ali nekateri tega še vedno nočejo uvideti, ker jim je še preveč v ušesih oni šum in oni krik, ki so ga povzročali listi v do skrajnosti razpaljeni strankarski borbi. Toda ti časi najtežjih strankarskih bojov so minuli in zato so se začele polagoma tudi vračati stare državljanske svoboščine. — Tako so danes zopet dovoljene nove politične stranke, zopet so mogoča politična zborovanja in ustavno življenje se je začelo na vsej črti.

Tolmač vsega ustavnega življenja, njegova živa slika pa je časopisje in zato mora tudi ono dobiti nazaj vsaj toliko svobode, ki je potrebna z ozirom na novo ustavno življenje. Saj ni prav nobena težava, da se preprečijo nekdanji izrodki časopisnega boja, a da se vendar omogoči časopisju, da ostane aktiven soborec za zboljšanje razmer. Zlasti pa je to potrebno v času, ko se tudi z najvišjih mest poudarja potreba odločnega boja proti korupciji. Brez aktivne pomoči časopisja je pač ta boj več kot problematičen, kajti šele s tem, ko da je časopisje v javnosti temu boju potreben poudarek, je tudi njegov izid nedvomno zmagovit.

Več svobode tiska je zato prav tako nujna potreba, ko boj proti korupciji, ker je oboje neločljivo zvezano. Skupščina, ki je že v celi vrsti govorov to misel tudi izrekla, naj gre v tej stvari do konca in napravi la bo v resnici veliko delo. Za konstruktivno kritiko mora biti vedno mesta in zato naj se uresniči predlog, da treba dati tisku možnost za odkrito in objektivno kritiko.

Nova uceditev poljskega gospodarstva

Poljska vlada je začela izdelovati desetletni načrt za javna dela. Cilj tega načrta je, da se zaposli okoli 100.000 brezposelnih delavcev. Izdatki za javna dela se bodo krili iz investicijskega fonda, ki bo črpal svoja sredstva iz 3 virov: 1. iz delovnega fonda za melioracije, ceste itd., ki znaša po novem proračunu 61 milijonov zlotov, 2. iz izdaje investicijskih bonov in 3. deloma iz nacionalnega posojila. Brezposelni bodo organizirani v posebne delavske kolone, da se izvrši na ta način vse delo čim bolj racionalno.

Sploh se opaža na vseh poljih, da je državni vpliv zelo narastel. Tako je vlada izdelala tudi obširen načrt za reformo poljedelstva in ta načrt se pričinja izvajati. Odločilen vpliv si je vlada prisvojila nad karteli. S posebno uredbo si je vlada celo zagotovila pravico, da najvažnejše industrije h karteliranju prisili, kartelj pa so že po prejšnjem zakonu popolnoma podvrženi vladni kontroli. Vlada more celo odločilno poseči v vse poslovanje kartelov in v njih združenih industrij in določevati tako množino produkcije, ko tudi nakupne pogoje za sirovine.

Vlada si je nadalje zagotovila s celo vrsto zakonov velik vpliv nad vsemi delničnimi družbami in družbami z n. z. Vse te družbe so zavezane, da bilancirajo po čisto določenih načelih, isto velja tudi za račune izgube in dobička. Pa tudi čisto novo smer v mezdnj politiki je vpeljala vlada in imenovala posebne poravnalne komisije, ki odločajo v vseh mezdnjih sporih.

Tudi za zadružništvo in organizacijo obrta je izdala vlada celo vrsto novih za-

konov. Da se pospeši elektrifikacija dežele, je vlada izdala posebno uredbo, s katero se dovoljujejo velike ugodnosti za vse nove elektrarne. Iz te uredbe je jasno razvidna želja vlade, da pritegne tuji kapital.

Velika stiska podeželskega trgovca

Občni zbor Združenja trgovcev za ljubljansko okolico

Težko je danes stanje, v katerem se nahaja trgovina, toda najbolj je zadet od sedanje gospodarske stiske mali in srednji podeželski trgovec. Vsa peza velikega padca cen za vse kmetijske proizvode je padla v prvi vrsti na podeželskega trgovca, prav tako pa tudi vse neugodne posledice zaščite kmetijskih dolžnikov. Nazadovanje lesnega izvoza, vsled tega nastali zastoj v lesni trgovini, je zopet najbolj pritisnil podeželskega trgovca. Zato občuti podeželski trgovec današnje stisko v mnogo večji meri ko trgovec v mestu in bolj ko vsak drug stan. V tem težkem stanju je podeželskemu trgovcu edina opora njegova stanovska organizacija in podeželski trgovci se tega tudi zavedajo. Zato ni slučaj, da je bil zadnji občni zbor združenja trgovcev za ljubljansko okolico izredno dobro obiskan, mnogo bolj, kakor po navadi. Je pač tako, kakor je dejal predsednik Kavčič, da trgovci obiskujejo občne zbore svojih stanovskih organizacij posebno v hudih časih. Je to tudi naravno, ker v sili se tudi potreba organizacij občuti v še prav posebni meri. Da pa je danes stiska podeželskega trgovca dosegla že obseg, ki postaja nevaren že za vse naše gospodarstvo, to so izčrpno dokazala poročila, ki so bila sprejeta na občnem zboru. Tako konstatira poročilo tajnika Šmuka, da je bilo samo v ljubljanski okolici nad 9000 eksekucij. Številka, ki je naravnost že opomin ob 12. uri, da treba nekaj urediti za rešitev našega gospodarstva. Kajti prevečšina je postala pri teh razmerah že glavni činitelj, kakor je dejal v svojem poročilu predsednik združenja g. Šporn.

Podeželskemu trgovcu je treba priti na pomoč, ker je njegovo stanje v sedanji krizi najtežje!

Občni zbor je otvoril predsednik Josip Šporn, konstatiral sklepčnost, imenoval za zapisnikarja tajnika Šmuka, za overovatelja zapisnika pa gg. Jeločnika in Šetina. Pozdravil je vse prisotne, zlasti pa predsednika Zbornice za TOI Ivana Jelačina ter tajnika dr. Plessa, predsednika Zveze trgovskih združenj, zastopnika ljubljanske občine Čehuna ter zastopnike tiska.

Sledilo je

poročilo predsednika Šporna,
iz katerega posnemamo:

Uvodoma se spominja predsednik ustanovitve združenja pred 15 leti in napredka organizacije, ki je bil dosežen v tem času. Nato navaja po vrsti vse težave, ki tlačijo podeželskega trgovca.

Vedno številnejše avtomobilske zveze so zmanjšale podeželskemu trgovcu krog odjemalcev. Še bolj so v tem oziru škodovale nabavljalne zadruge in konzumi. Sedaj je bilo vendar doseženo, da so davčni privilegiji teh zadrug zmanjšani. Mnogo je trpela trgovina tudi vsled tega, ker je po vojni vsak hotel biti trgovec, pa čeprav ni bil za trgovino strokovno usposobljen. Vse to je povzročilo, da je pričelo premoženje malega trgovca rapidno padati.

Zelo so poostrele gospodarsko stisko visoke davščine. K temu je prišla še zaščita kmetijskih dolžnikov, ki ne bo olajšala kmetu življenja. Kmetu bi se moralo pomagati s ceneni krediti in znižanjem davkov, ne pa, da se mu z moratorijem oslabi kredit. Veliki padec cen za kmet-

Sploh se vidi, da je poljska vlada na gospodarskem polju nad vse iniciativna in da ne zamudi nobene prilike za povzdigo svojega gospodarstva. Priznati je tudi treba, da dosega s svojim metodičnim in sistematičnim delom velike uspehe.

ske pridelke je imel za podeželskega trgovca še posebno težke posledice.

Tako smo prišli do tega, da je kmetijski stan popolnoma obubožan, normalno poslovanje denarnih zavodov ustavljeno, trgovce pa pri tem polagoma propada. Moratorij postaja tako edina rešitev tudi za trgovca. Informiran sem, da je ogromna večina trgovcev za zaščito. Naša uprava se je tega vprašanja globoko zavedala, zato se je tudi na zadnji seji soglasno izjavila za zaščito trgovcev. Ne sme se moje izjave napačno tolmačiti, ker smo le za zaščito onih trgovcev, ki so prizadeti vsled kmetijske zaščite in onih, ki so prišli v težave radi nelikvidnosti denarnih zavodov.

Težavni položaj podeželskega trgovca skušajo brezvestni denarni mogotci in rasni spekulant izkoriščati na vse načine. Za majhen denar si hočejo prilastiti dobre kmetije in lepa gospodarska podjetja. Nujno opozarjamo oblastva, da teh spekulacij ne trpe in da preprečijo, da bi se na tako brezvesten način izkoriščala sedanja beda kmeta in malega trgovca.

Poleg teh neprijetnosti pa tarejo malega trgovca tudi avtonomne doklade. Nekateri občine predpisujejo prevelike doklade. Vsled prevelikih davščin je poslovni promet nazadoval v našem področju za celih 30 do 40%, a v nekaterih krajih celo za 50%. Nekateri stroke so postale absolutno pasivne, tako n. pr. lesna, ki je bila pred leti znaten vir dohodkov tisočim delavcem in družinam. Ostalih specializiranih strok v našem področju nimamo, izvzemši vinsko trgovino, ki jo je nesrečni zakon o trošarini pritisnil ob tla in prepustil, da trgujejo z vinom vsi, samo trgovec ne.

Če smo mogli včasih ob vsej težavnosti razmer vendarle poudariti tudi nekaj svetlih točk, je to sedaj čisto nemogoče. Tako so se razmere poslabšale. Zato se tudi ni čuditi, če se vidi nezadovoljstvo in če včasih zamrmra tudi trgovec. Kljub vsemu pa naš podeželski trgovec nikdar ne pozablja na svojo dolžnost do kralja in države in pripravljen je vedno tudi na potrebne žrtve. Zato pa naj se gleda na to, da se ne zahteva od njega še nepotrebnih žrtev.

Priznavamo lep razvoj, ki ga je dosegla v zadnjih letih ljubljanska okolica, toda na drugi strani treba priznati tudi to, da se je skoraj vse, kar se je storilo, storilo s prispevki gospodarskih krogov.

Koncem svojega govora se je predsednik Šporn zahvalil vsem za pomoč, ki so jo izkazovali združenju in podeželskemu trgovcu ter pozval vse prisotne, da v bodoče s podvojenim delom skrbre za napredek organizacij in s tem vsega trgovskega stanu. (Odobrovanje.)

Nato se spominja v toplih besedah za slug dveh zvestih delavcev za napredek trgovskega stanu, tovarišev Beleca in Kandareta, ki se žal ne moreta več udeleževati dela v upravi. Prvi vsled visoke starosti 80 let, drugi pa vsled težke bolezni. Obe ma izreka v imenu vsega združenja najtoplejšo zahvalo.

Toplo pozdravljen izpregovori nato predsednik Zbornice za TOI

Ivan Jelačin.

Zahvaljuje se za pozdrav in pozdravlja zborovanje v imenu Zbornice, ki bo vedno podpirala težnje združenja.

Nato podaja v lepih in učinkovitih besedah kratek pregled, kako smo prišli v

sedanji težki in že skoraj brezizhodni položaj.

Ko smo stopili v našo novo mlado državo, je bilo še vse neurejeno. Vsak dan smo se bali, kakšno vrednost bo imel denar drug dan in da ne izgubimo vse, kar smo si pridobili. Polem so se razmere začele polagoma urejevati in naš dinar se je stabiliziral, čeprav ni bil formalno stabiliziran. Brez zakona o stabilizaciji je bil dinar dejansko stabiliziran. Nakrat se je začelo pritiskati, da se dinar tudi zakonito stabilizira. Svarili smo pred tem korakom, vsi strokovnjaki so to odsvetovali, a vseeno se je to zgodilo. Posledica zakonite stabilizacije dinarja je bila, da je šlo čez 2 milijardi iz države. Ko je bil ta denar zunaj, šele potem so zaprli meje. Toda denarja že ni več bilo in katastrofa je bila tu. Nastal je run na denarne zavode in sicer najprej v Beogradu, potem pa tudi pri nas. Narodna banka je sicer pomagala, toda prepozno in v nezadostni meri.

Ni se zvalo pri nas denarnim zavodom tako pomagati ko v drugih državah. Credit-Anstalt na Dunaju je imela vsled slabega poslovanja okoli 1 milijarde šilingov (skoraj 10 milijard dinarjev) izgub in vendar jo je mala Avstrija znala ohraniti. — Češkoslovaška je kljub vsem svojim neprilikam trikrat sanirala svoje denarne zavode. In ko so prišle v težavo velike nemške DD banke, je dala nemška vlada potrebni denar, da so denarni zavodi mogli nemoteno poslovati. In kako treba priskočiti denarnim zavodom v pomoč, je prav posebno pokazal Roosevelt.

Pri nas se ni pomagalo v zadostni meri denarnim zavodom in zato je njih normalno poslovanje ustavljeno. Vsled tega so ljudje sedaj v stiski, ko najbolj potrebujejo denar, ne morejo uporabiti svojih prihrankov, drugi pa ne morejo priti do posojil, ki jih potrebujejo za napredek svojih podjetij. Kredit, ki je več vreden ko gotov denar, je danes ubit.

Sklical sem mnogo sestankov, da bi se prišlo iz stiske. Toda vse je bilo zaman, ker je vsak iskal le svoje interese in ko so bili ti zavarovani, je bilo konec tudi njih zanimanja. Zato je bil tudi zaman ves naš nastop proti enostranski zaščiti kmeta. Če se že proglasi moratorij, potem naj bi se proglasil za vse. Samo to bi bilo pravilno!

Ko vidimo te napake, imamo tudi pravico, da jih kritiziramo in te pravice si ne damo vzeti. Govornik se spominja nato odkritij ter med splošnim odobravanjem pripominja, kako še vedno čaka na gradnjo uzakonjena kočevska železnica na Sušak, dočim so se drugod pri gradnji prog zapravljali sto milijoni!

Omenja končno zadnji boj zaradi novih davčnih predlogov, energičen boj poslanca Mohoriča proti tem novim obremenitvam ter tudi uspehe, ki so bili doseženi.

Imamo vse instance, imamo svoje stanovske organizacije, imamo druge institucije, toda vse to nam ne bo pomagalo, če si ne bomo pomagali sami. Selimademan, mož, ki si zna sam pomagati, to mora biti geslo današnje dobe. Vsak v svojem podjetju mora gledati, da vzdrži in da napreduje in potem bo močna tudi celota, bo močan trgovski stan in bodo močne njegove organizacije. Moramo vzdržati tudi sedanje težke čase! (Glasno odobravanje.)

Živahno aklamiran pozdravi nato občni zbor predsednik Zveze trgovskih združenj

Josip Kavčič.

Pozdravlja v imenu Zveze združenj združenje trgovcev ljubljanske okolice, ki se je vedno odlikovalo po svojem lepem sodelovanju z Zvezo. Nato nadaljuje:

Ko so bili časi še dobri, ni bilo na občnih zbora niti tretjina toliko ljudi, ko danes. Prav gotovo pa so manjkali vsi oni, ki so bili popolnoma zadovoljni. Zlasti pri lesni trgovini se je to videlo. Koliko smo se trudili za organizacijo lesnih trgovcev, toda ob nezanimanju lesnih magnatov

je bil ves naš napor zaman. Kakor hitro pa je šlo slabo, je kmalu prišlo do ustanovitve osrednje lesne sekcije, ki danes prav odlično deluje. A za organizacijo treba delati vedno in ne le v slabih časih, ker samo močna organizacija more pomagati. Moč vsakega stanu je odvisna le od njegove organizacije.

Prišel sem na današnji občni zbor predvsem tudi vsled tega, da vas povabim na ustanovni občni zbor centrale zvez trgovskih združenj, ki bo v dneh od 14. do 15. aprila v Skoplju. Bo to pomemben dan za vse trgovstvo Jugoslavije. Dolgo je obstajala zveza trgovskih združenj le v Sloveniji, priti je morala kriza, da so se ustanovile zveze trgovskih združenj tudi v drugih banovinah in da se sedaj ustanavlja centrala vseh zvez trg. združenj. Moč in cenitev trgovskega stanu je le v njegovih organizacijah, zlasti v njegovih borbennih organizacijah. Zbornica vsled svojega napol uradnega značaja se ne more tako zavzemati za razne zahteve trgovstva, ko pa njegove borbene organizacije. Seveda pa se delo vseh organizacij medsebojno izpolnjuje in ena stoji drugi ob strani.

Ustanoviti moramo sebi centralno organizacijo, ker mora biti konec razcepljenosti jugoslovanskega trgovstva. Zato bo dobro, če se ustanovi tudi zveza vseh zbornic v državi.

Upoštevati moramo, da smo Jugoslovani družina, ki je stara šele šestnajst let, da so na naš razvoj vplivali nad vse raznovrstni vplivi in da bo zato treba še dela cele generacije, da bodo vsi res zadovoljni. Kakor stariši ne mislijo le na svoj obstanek, temveč predvsem tudi na blagor svojih otrok, tako moramo tudi mi gledati na to, da ustvarimo svojim zanamcem boljše razmere. Treba je delati v dve smeri, za lastni obstoj in za srečo naših potomcev!

In zato Vas prosim, da se udeležite po možnosti kongresa v Skoplju v čim večjem številu. Je to potrebno tudi zaradi našega medsebojnega spoznavanja, da bomo potem tudi složnejše nastopali.

Vemo in zavedamo se tega, da je večina vseh trgovcev mali in srednji trgovec, katerim je treba predvsem pomagati. Toda tudi sami morajo nekaj žrtvovati za napredek trgovskega stanu. Danes je tako, da Beograd predvsem vpraša, koliko nas je in da bo naš glas imel vpliv in moč, če bomo mogli reči, da je toliko in toliko desetstisočev trgovcev trdno zvezanih v eni organizaciji. Moč trgovstva je odvisna od njegove organizacije.

Ko bo trgovstvo krepko organizirano, potem bo tudi doseglo, da se uveljavi v državi stanovska politika. Potem bomo dobili tudi takšen gospodarski svet, kakršnega hočemo.

Samo organizirano in borbena delo vodi k rešitvi. Potreben nam je zdrav optimizem in neomahljiva vztrajnost. Še enkrat apeliram zato na vse, da se po možnosti udeležijo kongresa v Skoplju, na katerem se ustanovi osrednja organizacija vsega jugoslovanskega trgovstva. (Živahno odobravanje.)

Sledilo je

poročilo tajnika šmuca,

iz katerega posnemamo:

Uprava se je vsestransko prizadevala, da pripomore s predlogi in nasveti k zboljšanju gospodarskega položaja. Težke razmere so povzročile, da je začelo premoženje malega trgovca rapidno padati. Mnogo tudi vsled tega, ker so začela nekatera industrijska podjetja direktno prodajati tudi zasebnim strankam. Potreben bo pritisk od zgoraj, da se to odpravi, ali pa bo propadlo še to, kar je ostalo.

Najbolj je nazadovala lesna trgovina, ki je bila zlasti v ljubljanski okolici nekoč tako cvetoča. Na stotine družin je prišlo vsled tega ob zaslužek.

V boju proti konsumu smo končno le dosegli, da je konec davčne prostosti za konzume, ki prodajajo nečlanom ali pa alkoholne pijače in luksuzno blago.

Naraščajoča brezposelnost je skrčila promet, režijski stroški pa so ostali. Kupčija se razvija slabo in vsled pomanjkanja gotovine se zahteva vedno bolj blago na kredit. Tu pa je potrebna skrajna previdnost. Konec mora pa biti tudi znanega »slajdranja«, ker je že itak dobiček minimalen in je zato medsebojno zaupanje med trgovci tem bolj potrebno.

Nato poroča tajnik o raznih intervencah združenja. Dosežena je nova stilizacija § 143. obrt. zakona in bo v bodoče brez-pogojno prepovedano vsako iskanje naročil po tu in inozemskih potnikih pri zasebnih strankah.

Po novem besedilu obrt. zak. se bo zahtevala za branjeve ista usposobljenost, ko za trgovce z mešanim blagom. Le za prodajo mleka in mlečnih proizvodov in kmetijskih pridelkov na drobno se ne bo zahtevala trgovska izobrazba.

Dohodek za pridobitno se bo napovedoval po starem. Nujno opozarjam, da je rok za vložitev napovedi do 31. marca. Nato poroča tajnik, kako je bilo mogoče s solidarnim nastopom omiliti nove davčne predloge.

V letu 1933. je poslala davčna uprava vsem zamudnikom nad 40.000 opozoritvenih položnic. Rubežni pa je bilo lani nad 9000. Kako strogo se izterjujejo davki v Dravski banovini priča to, da je plačala Dravska banovina v letu 1932. nad 1.800 milijonov dinarjev za vse davke. Treba zato zainteresirati vse kroge na že nezdržne davčne obremenitve in to naj bo povdarjeno tudi na vslednjem zborovanju trgovcev v Skoplju.

V preteklem letu sta se ustanovili poverjeništvu v D. M. v Polju in v Št. Vidu. Obe poverjeništvu delujeta dobro. Prizadevali pa se bomo, da se tudi drugod ustanove poverjeništvu, oz. podobori.

Z apelom na vse, da se oklenejo svojega združenja, je zaključil tajnik Šmuc med splošnim odobravanjem svoje poročilo.

Blagajniško poročilo

je podal blagajnik Jeločnik. Izdatki so znašali 123.899 Din in prav toliko tudi dohodki. Premoženje združenja izkazuje 62.825 Din.

Proračun za l. 1934. predvideva 63.450 dinarjev izdatkov, 20.000 Din dohodkov, primanjkljaj v višini 43.450 Din se bo kril z dokladami.

Tako blagajniško poročilo ko proračun je zbor soglasno sprejel.

Nadzorstveno poročilo je podal veletržec in župan Ivan Petrič iz Borovnice ter predlagal absolutorij upravi, čemur je zbor soglasno pritrdil.

Sledile so

Volitve

Z večino glasov je bila izvoljena ta lista:

V upravo:

Sporn Josip, Ježica, Jeločnik Viktor, Rožna dolina, Setine Davorin, Vrhnika, Kregar Dora, Dravljje, Rant Ivan, D. M. v Polju, Javornik Fran, Vič, Majaron Joško, Borovnica, Logar Jernej, Hafner Lovro, Preska, Ogrin Ivan, Laverca, Novak Anton, Štepanja vas, Bartl Hinko, Rožna dolina, Mrcina Karol, Zg. Kašelj, Toni Anton, Šmarje-Sap. — Namestniki: Rahne Ivan, Markič Fran, Ig, Grebenc Fran, Preserje, Gale Josip, Grosuplje.

Nadzorni odbor:

Sušteršič Josip, Medvode, Jelačin Josip, Rudnik, Petrič Ivan, Borovnica.

Delegati Zveze trgovskih združenj:

Sporn Josip, Jeločnik Viktor, Rant Ivan, Javornik Fran, Majaron Joško, Ogrin Ivan, Hafner Lovro. — Namestniki: Setine Davorin, Bartl Hinko, Mrcina Karol, Logar Jernej, Markič Fran, Novak Anton, Grebenc Fran.

Pri slučajnostih

se je razpravljalo o vlogi trgovcev z živino ter sklenilo, da se pokrenejo vsi potrebni koraki za omejitev prekupčevanja z govejo živino. Predlog so stavili Fran Zaviršek in tovariši.

Trgovec Logar Jernej iz Št. Vida je ostro nastopil proti krošnjarstvu z raznim blagom ter prosil, da se vendar enkrat ukrenejo potrebni koraki, da se ta nelegalna trgovina zatre.

Na predlog nekaterih članov se izvoli za častnega člana tovariš Fran Zebal.

G. Zebal je v svojem daljšem govoru, ko se je zahvalil za izvolitev častnim predsednikom, zahteval, naj združenje pokrene pri banski upravi, da se oživotvorijo uradni dnevi na Vrhniki in v drugih krajih, ki so bili svoječasno v veljavi in naj banovina v ta namen votira primeren znesek.

Zborovanje je pokazalo, da je trgovstvo v ljubljanski okolici skrajno nezadovoljno s postopanjem nadzornih oblasti, ki kljub striktnim navodilom banovine in žandarmerijske komande ne postopajo proti krošnjarjem tako, kakor bi bilo treba. Sklenjeno je bilo, da se na to opozorita ponovno banska uprava in poveljstvo orožniške komande v Ljubljani. Ko je bil dnevni red izčrpan, je predsednik g. Šporn zaključil skupščino.

Adria prašek je boljši

Povišanje železniških tarif

Z novim taksnim zakonom je bila vozarinska taksa po postavki 101. taksnega zakona za prevoz blaga zvišana za 5%. Tako zvišana taksa se bo pobirala kot taksa do vključno 15. marca. S 16. marcem pa stopi v veljavo zvišanje tarif za 10%. Tozadevni odlok prometnega ministra se glasi:

1. V zvezku št. 3 tarife za prevoz blaga z dne 1. julija 1933. se zvišajo za 10% vse vozarinske postavke, te nove postavke pa se zaokrožijo na 10 par navzgor.

2. V aneksu k tarifam za prevoz blaga se povišajo postavke vseh pozicij za 10% in zaokrožijo na 10 par navzgor. Ne povečajo pa se vozarinske postavke odseka C II., C III. in C IV. (tranzitne tarife), pa tudi ne naslednje pozicije:

V odseku A (lokalni promet in uvoz):

1. (amonijev nitrat), 2. (asfaltni kamen, sirov), 8. (cement), 14. (elektrode), 16. (gradbeni material in orodje, inventar, potrošni material in živila za delavce pri gradbi železnice), 20. (kaolin), 24. (kopra), 40. (blago vsake vrste), 43. (steklo v tablah poz. 1310 k. p.), 48. (tkanine, predivo, sukanec iz bombaža ali jute), 57. (železniški pragovi, specialni stavbni les in brzojavni drogi), nadalje postavke: 63, 69, 79, 82 in 85.

V odseku B (izvoz):

1. (aluminijev hidrat), 2. (sirov baker), 9. (deli stolov za ležanje), 10. (A. les pozicije 297 k. r., B. les pozicije 295 k. r.), 11. (A. les pozicije 297 k. r., B. les pozicije 209 in 295 k. r., telegrafski drogi, pa tudi impregnirani) in (C. les pozicije 197, 198, 208 in 303: pragovi, sodne deščice itd.).

V odseku C II. (velja za promet med Bolgarijo na eni strani in Avstrijo, Italijo, jugoslovanskimi pristanišči ali dalje na drugi strani) razen postavk 1, 2, 8, 11, 13, 15, 26, 27, 28 in 29.

3. V zvezku 1. Tarife za prevoz blaga od 1. julija 1933. se poviša vozarina za prevoz praznih zasebnih voz v čl. 26. a od 30 na 40 par.

4. V tarifi za izvoz koruze, pšenice, ječmena, rži, soržice, ovsa in mlinskih proizvodov poz. 917 k. r. od 1. decembra 1933. se povišajo vse voznine za 10%, nove postavke pa se zaokrožijo za 10 par navzgor.

Ta določila veljajo za tovarni promet. Za osebni promet pa stopijo v veljavo nove tabele cen za osebni promet, ki vsebujejo povečane vozarinske takse po postavki 101 taksnega zakona. Nadalje stopijo v veljavo dne 19. marca tarifne tabele za delavske karte, s 1. aprilom pa nove tarife za abonentske karte.

Ponudbe poupraševanja

Izvoz lesa (jelovine) v Italijo. Tvrdka G. L. De Leo, Messina, Italija, via Delle Fabbriche-Isolato 452, se zanima za uvoz jelovine iz Jugoslavije. Ponudbe je direktno nasloviti na prej imenovano tvrdko. Korespondenca tudi v francoskem jeziku.

BREZPOGODBENO TRGOVINSKO STANJE Z NEMCIJO

Dne 1. marca je prenehala veljavnost trgovinskega provizorija z Nemčijo. Ker se niso začela pravočasno nova trgovinska pogajanja, niti se ni podaljšal trgovinski provizorij, je nastalo brezpogodbeno stanje z Nemčijo. Kakor pišejo nemški listi, se bodo trgovinska pogajanja obnovila sredi marca. Nemčija je baje pripravljena dovoliti Jugoslaviji večje uvozne kontingente za kmetijske pridelke. Ni pa še znano, kakšne protikoncesije bo zahtevala. V naših agrarnih krogih se opaža že živahno zanimanje za nova pogajanja in nekatere zbornice že zbirajo potrebne podatke, da bi bili pri bližnjih pogajanjih interesi naših poljedelskih krogov čim bolj varovani.

NAŠ IZVOZ IN UVOZ V JANUARJU

V januarju smo izvozili 237.367 ton blaga v vrednosti 232,7 milijonov Din, dočim smo v lanskem januarju izvozili 191.204 ton blaga v vrednosti 232,2 milijonov Din. Letos se je torej povečal izvoz po količini za 46.163 ton ali za 18,91%, po vrednosti pa za 0,4 milijona Din ali za 0,21%.

Naš uvoz pa je znašal v januarju 59.627 ton v vrednosti 259,6 milijonov Din, napram 52.310 tonam in 259,6 milijonom Din v lanskem januarju. Uvoz je bil torej letos večji po količini za 7.318 ton ali 13,99%, po vrednosti pa za 87,4 milijonov ali za 50,78%.

Po svetu

Narodna skupščina je sprejela v podrobni razpravi že celo vrsto proračunov posameznih ministrstev. Proračun vojnega ministrstva je bil sprejet soglasno. Z napestjo se pričakuje razprava o proračunu prometnega ministrstva, ki bo v četrtek.

Proračun prometnega ministrstva je prišel v debato v sredo popoldne. Minister Radičević je v 3 urnem govoru branil svojo prometno politiko in zavračal očitke Stanića. Ob koncu govora mu je večina poslancev ploskala.

Deputacija tiskarnarjev je obiskala pod vodstvom posl. Krejčija finančnega ministra in mu razložila, kako težko prizadete bi bile vse tiskarne, če bi obveljala določba novega davčnega zakona, da se morajo izdajati vsi računi le na monopolnem papirju. Že itak delajo državne tiskarne silno konkurenco zasebnim, da je nastal že velik zastoj v tiskarski stroki. Finančni minister je obljubil, da bo skušal ustreči željam tiskarnarjev.

Turški zunanji minister Ruždi bej pride v Bukarešto, da posreduje zaradi vzpostavitve diplomatskih odnosov med sovjetsko Rusijo in Rumunijo.

Predsednik Masaryk je izjavil, da ne veruje, da bi Hitler želel vojne. Dvakrat se je že odrekel Alzaciji in enako je tudi za mirno rešitev posaarskega vprašanja. Sicer pa ima Hitler čez glavo mnogo dela z notranjimi problemi Nemčije.

Dr. Beneš je izjavil, da Češkoslovaška v primeru povratka Habsburžanov ne bi nastopila samostojno, temveč bi postopala v popolnem soglasju z Italijo in Francijo. V takšnem primeru bi se postavil tudi pod komando Mussolinija, je dejal doktor Beneš.

Italijanska politika je povzročila v Nemčiji veliko nezadovoljnost, ker Nemčija ne more dopustiti, da bi se iz Avstrije napravila nova Mandžurija. Tako piše pariški »Tempsc«.

Predsednik Roosevelt je na zadnji konferenci z ameriškim gospodarskim strokovnjaki izjavil, da bi bil sedaj čas za sklicanje nove svetovne gospodarske konference. V Evropo bo poslal posebnega delegata, da vpraša velesile, če so za sklicanje nove konference.

Novo avstrijsko ustavo je napovedal dr. Dollfuss v svojem govoru v Beljaku. Nova ustava pa ne bo takoj v celoti stopila v veljavo, temveč bo najprej v veljavi samo prehodna ustava.

Na shodu v Beljaku je Dollfuss izjavil, da je moral za vsako ceno zadušiti socialno demokratski odpor, ker bi drugače neke tuje velesile zasledile Tirolsko in Koroško. Vesti g. Dollfussa ni mogoče kontrolirati.

Francoska vlada je sklenila, da odgodi seje parlamenta do maja, da ima popolno prostost za preiskavo Staviskijeve afere.

Poljska vlada je razpustila varšavski občinski svet in mesto župana imenovala začasnega župana. Isto se bo zgodilo tudi v drugih večjih mestih Poljske. Na jesen bodo volitve v vse te mesne zastope in če bi prinesle uspeh vladi, bo vlada tudi v parlament razpisala nove volitve.

Vsled otežkočenega delovanja katoliških mladinskih organizacij ter vedno bolj pogostih aretacij kat. duhovnikov je nastala med Vatikanom in nemško vlado precejšnja napetost, da se že govori o odpovedi konkordata.

Zveza kraljice Luize, najmočnejša monarhistična organizacija nemških žen, se je morala na pritisk hitlerjevcev razdružiti in »prostovoljno« razpustiti.

Novo špansko vlado je zopet sestavil Lerroux. V vladi je 8 radikalov, en progresist, dva neodvisna republikanec in en agrarec. Vlada se bo naslanjala na desnico.

Johnson, vodja ameriškega modrega orla, je predlagal vsem ameriškim podjetnikom, da za poskušnjo znižajo za 10% delovno dobo, za 10% pa povišajo plače.

Proračun angleškega vojnega letalstva je povišan za 135.000 funtov in bo zračno brodogradništvo povečano za 4 eskadrile.

Gandhi je izjavil, da se umakne iz politične borbe, ker mu njegovo zdravje ne dopušča, da bi nadaljeval borbo.

Kitajski ministrski predsednik je izjavil, da je kronanje mandžurskega cesarja veleizdaja proti Kitajski.

Francoske čete so dosegle v Maroku velik uspeh in se je vodja upornikov udal.

Bolgara Dimitrova bo sovjetska vlada baje imenovala za izrednega poslanika v Madridu.

Denarstvo

POSTNA HRANILNICA V FEBRUARJU

Napredek Poštne hranilnice je vedno večji. V januarju so narasle hranilne vloge za 24.57, v februarju pa za 23.04, torej v dveh mesecih za 47.6 milijonov Din, da so znašale koncem februarja že 611.7 milijonov Din. Vseh vlagateljev pa je bilo koncem februarja 275.761.

Število čekovnih računov je naraslo v februarju za 117 na 23.668. Promet po teh računih je znašal 4299 milijonov. Odstotek brezgotovinskega prometa je znašal 47.78 odstotka.

Vloge po čekovnem računu so dosegle koncem februarja vsoto 1078.9 milijonov dinarjev. Skupno število vseh vlog je znašalo koncem februarja 1690.6 milijonov dinarjev.

DR. SCHACHT ZA ZLATO VELJAVO MARKE

Na zboru nemških bankirjev je imel dr. Schacht daljši govor proti inflaciji. Dejal je, da Državna banka nikdar ne bo za inflacijo, ker govore nujni gospodarski razlogi proti vsaki inflaciji. Nemčija uvaža zelo mnogo sirovin, ki jih predeluje industrija v gotove izdelke. Vsako znižanje vrednosti marke bi nujno podražilo sirovine. Na drugi strani je izvoz oviran predvsem vsled raznih deviznih in drugih omejitev, ne pa toliko zaradi vrednosti marke. Dolar in funt tudi še nista stabilizirana in bi vsako razvrednotenje marke moglo povzročiti še večje razvrednotenje dolarja in funta, da bi postal ves uspeh devalvacije iluzoren. Mnogo bolje ustrežajo nemškemu izvozu razne »Sperrmarken« in ta sistem bo Nemčija še bolj izdelala. Končno pa ne more biti Nemčija za inflacijo tudi zaradi malih varčevalcev, ki edini dajejo Nemčiji za razvoj njenega gospodarstva potrebni kapital. 21 milijonov hranilnih knjižic, to je danes kapitalna sila Nemčije in že zaradi nje mora biti Nemčija proti inflaciji.

UREDITEV OBRETNOSTI MERE V ITALIJI

S prvim marcem so določili vsi italijanski denarni zavodi sporazumno to obrestno mero: za hranilne vloge z rokom 3 do 6 mesecev in na tekoče račune z isto odpovedno dobo po 2.5%, za hranilne vloge z odpovednim rokom nad 6 mesecev po 3%, za nevezane vloge po tekočem računu po 1.5%, za navadne vloge po 2% in za vloge do 20.000 lir po 2.5%.

Vseh letanih dolgov ima država 130 milijonov Din, vsa državna podjetja skupaj pa imajo okrog 400 milijonov dolga, je izjavil koncem proračunske debate v načelu poročevalec finančnega odbora dr. Gavrilović.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani izplača za l. 1933. 10% dividendo, dočim je za l. 1932. izplačal le 9 odstotno.

Banka čsl. legij je imela lani pri delniški glavnici 70 milijonov 5,17 milijonov čistega dobička. Hranilne vloge pri banki so znašale lani 543,7 milijonov Kč.

Iz izkaza nemške državne banke z dne 28. februarja 1934.: Menice in čeki 2766 (+ 122.9), lombard 248 (+ 177), devizna podloga 335 (+ 6.5), obtok bankovcev 3494 (+ 276.1), zlata zaloga 335.5 (+ 2.1) milijonov mark. Kritje 9.7 (preje 9.9)%.

Madjarsko-italijanska banka v Budapešti je imela lani 1.08 milijona pengov čistega dobička.

Od pred kratkim razpisanega 4% švicarskega posojila za železnice v višini 100 milijonov frankov je bilo podpisanih samo 75 odstotkov.

Razstave sejmi

IX. Mednarodni velesejm v Solunu bo letos v dneh od 9. do 30. septembra.

Gospodarske uredbe vlade

Iz predavanja dr. Josipa Hacin

V Ljubljanskem klubu je predaval v torek zvečer dr. Josip Hacin o gospodarskih uredbah vlade, ki jih je izdala vlada koncem novembra in začetkom decembra lanskega leta za ozdravljenje težkega gospodarskega položaja. Kakor je predavatelj omenil takoj v začetku svojega zelo zanimivega in temeljitega predavanja, ni namen, da bi podal izčrpano kritiko teh uredb s pravnega in z gospodarskih vidikov, temveč hoče opozoriti le na gotove predpise in dati s tem pobudo za razmišljanje, kako najti pot za izboljšanje. Popolna kritika pa je tudi nemogoča, ker potrebujejo vse te uredbe še pritrditve Narodnega predstavništva in torej še niso definitivne. Pa tudi vsled cele vrste dopolnilnih določil ter avtentičnih interpretacij, ki bi jih mogla vlada izdati, še ni mogoča zaključna sodba o teh uredbah.

Predavatelj je zato podal najprej kratek pregled vseh uredb ter navedel njih glavno vsebino. Nato je podrobneje analiziral posamezne uredbe.

Pomanjkljivost uredbe o zaščiti kmetov je v tem, ker ne razlikuje med različnimi vrstami kmetijskih dolžnikov. Če je n. pr. posodil kmet bolj premožnemu kmetu denar, ki ga je slučajno imel, potem te vsote ne more iztožiti, ker je bolj premožni kmet zaščiten po uredbi. Pri zapuščinah se vidi ista pomanjkljivost uredbe. Od brata, ki je podedoval posestvo, ne morejo njegovi bratje in sestre iztožiti svojega deleža, ker je brat kot kmetijski posestnik zaščiten po uredbi. Uredba bi se zato morala imenovati ne uredba o zaščiti kmetov, temveč uredba o zaščiti kmetijskih dolžnikov.

Po uredbi o zaščiti denarnih zavodov morejo ti svoje kmetijske terjatve lombardirati v višini 50 odstotkov. Po uredbi o zaščiti kmeta pa je obrestna mera za kmetijske dolge določena tako nizko, da bi morali denarni zavodi plačevati najmanj 2 in pol odstotka več obresti za lombardno posojilo, kakor pa bi prejimali obresti od danega hipotekarnega posojila.

Predpisi glede višine obresti v posameznih uredbah so tako različni, da je vprašanje višine obresti pri posameznih dolgovih za laika težko razumljivo.

Obširno je govoril predavatelj dr. Hacin o sanaciji denarnih zavodov, kakor je predvidena v uredbi o zaščiti denarnih zavodov. Ta uredba je dostikrat v nasprotju s trgovinskim in zadružnim zakonom, ki veljata v Sloveniji, ko tudi z zakonom o konkurzu in kazenskim zakonom, ki veljata za vso državo. Tako je po obstoječih zakonih prepovedano, da posluje katerikoli podjetje še nadalje, če je pasivno. Zakon hoče s tem preprečiti, da bi bili oškodovani vlagatelji ali upniki. Po novi uredbi pa more pasivno podjetje še nadalje poslovati. Po

uredbi sanacija tudi ne bi prav nič pomnožila premoženja zavoda in zato nima pravega efekta. Da se dovoli bilanciranje državnih vrednostnih papirjev po nabavni ceni je proti trgovskim običajem. Dopustno bi kvečje bilo, da se bilancira po nominalni ceni.

Uredbe so deloma odkrito, deloma pa prikrito naperjene proti odvetnikom, dasi vzrok za to ni jasen. Zakaj ne more biti odvetnik več upravitelj konkurzne mase, ni jasno. Zaradi zmanjšanja stroškov ni mogla nastati ta določba, ker dobiva odvetnik isto odškodnino za svoje delo ko oskrbnik konkurzne mase, procese pa, ki jih vodi za maso, jih mora voditi brezplačno. Odvetnik se je imenoval kot upravitelj, ker je bilo treba pri vsakem konkurzu rešiti celo vrsto pravnih vprašanj. Določba, da ni dolžan kmetijski dolžnik povrniti upniku odvetniških stroškov, čeprav mora vsakdo pri tožbah za zneske nad 12.000 Din pri okrožnem sodišču imeti odvetnika, povečuje samo pravne stroške, ker bo dolžnik tudi brez potrebe gnil vsako tožbo do zadnje instance.

Določba, da je zoper odloke, ki jih izdajajo po uredbah banske uprave in ministrstva, večinoma nedopustna vsaka pritožba na državni svet in upravna sodišča, je v nasprotju z zakonom o državnem svetu in upravnih sodiščih.

Avtentična tolmačenja pa bi smel izdajati samo zakonodajalec ter je zato v nasprotju s pojmom avtentičnih tolmačenj.

Pa še več drugih in utemeljenih pomanjklivosti je navedel predavatelj.

Koncem svojega predavanja je razvil dr. Hacin mnenje, da bi bilo treba pri iskanju sredstev za odpravo gospodarskih neprilic predvsem konstatirati vzroke teh neprilic. Po mnenju predavatelja je glavni vzrok v razliki vrednosti današnjega denarja in cene gospodarskih dobrin ter med razmerjem, ki je obstajalo med vrednostjo in ceno gospodarskih dobrin še pred nekaj leti. Če je pred leti posodil denarni zavod industrijskemu podjetju, ki je bilo vredno 3 milijone Din, en milijon, potem je bilo to varna naložba. Danes pa morda to industrijsko podjetje ni več vredno niti en milijon.

Drugi vzrok je v tem, ker je pri nas preveč denarnih zavodov in so režijski stroški za vzdrževanje teh zavodov previsoka obremenitev za naše narodno gospodarstvo. Ta dva vzroka bi bilo treba predvsem upoštevati pri reševanju gospodarske stiske in iskanju sredstev za njeno ozdravljenje.

Predavanje dr. Hacin je napravilo močan vtis in upamo, da bo rodilo tudi pozitiven uspeh in dalo pobudo za odpravo navedenih pomanjklivosti.

Večje možnosti za izvoz v Albanijo

Znatno politično zblizanje, ki je bilo v zadnjem času doseženo z Albanijo, bo prav gotovo tudi dvignilo trgovinske stike s to balkansko državo. Kakor smo že poročali, se tudi trgovci južne Srbije že pripravljajo, da čim bolj poglobijo trgovske stike z Albanijo. Tako je v ta namen ustanovila neka beograjska banka že svojo podružnico v Albaniji, pripravlja pa se tudi potovanje naših privrednikov v Albanijo. Tudi naši gospodarski krogi bi mogli izkoristiti novo konjunkturo in se pripravljati, da si pridobijo na albanskem trgu dobro pozicijo. Kakor pa opozarja Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, je prvi pogoj vsakega uspeha na albanskem trgu, da se pošilja samo prvovrstno blago. Svoje dni je bil izvoz iz naše države v Albanijo že zelo živahen in dobro blago, ki so ga pošiljali naši izvozniki, je pridobilo našemu blagu tudi dober sloves. Pozneje pa so nekateri mislili, da je za Albanijo vse dobro. Po-

sledica tega je bila, da so naročila izostala, ker tudi Albanija slabega blaga ne mara.

Poleg žita uvaža Albanija zlasti cement in gradbeni les. V vseh teh predmetih bi mogli z nizko ceno in dobro kvaliteto konkurirati z vsemi drugimi državami, zlasti pa z Italijo. Nadalje uvaža Albanija predelane kože, papir, sladkor, pivo in leseno pohištvo. Ugodno pa bi se moglo plasirati na albanskem trgu tudi drugo blago, ko razno orodje, bombažni proizvodi, prekajeno meso, pločevinasta posoda, kavstična soda, žebliji, srpi in kose, žica, izdelki iz konjske dlake, konzervirana riba, vreče, riž, suhe češnje, podkve, sifonske steklenice, zdravila in razni serum. Tudi za naše privrednike je torej dosti možnosti za kupitjo z Albanijo.

Adria prasek je boljši

Zunanja trgovina

KOMPENZACIJSKA TRGOVINA S POLJSKO

V jeseni l. 1932 je poljska vlada določila, da se sme vršiti zunanja trgovina z državami, ki so uvedle v zunanjem plačilnem prometu devizne omejitve, samo potem kompenzacijski. Zato je tudi med Jugoslavijo in Poljsko mogoča le zunanja trgovina potem kompenzacijski. Ta trgovina se vrši izključno le po Poljski družbi za kompenzacijsko trgovino v Varšavi. Družba je ustanovljena z delniškim kapitalom 20.000 zlotov in sicer kot družba z omejeno zavezo. Člani družbe pripadajo najuglednejšim poljskim gospodarskim krogom. Postopek pri tej kompenzacijski trgovini je ta: Uvoznik, ki hoče uvoziti iz Jugoslavije blago na Poljsko, mora najprej zaprositi kompenzacijsko družbo za uvozno dovoljenje. Če je družba mnenja, da je ta uvoz nepotreben, potem gre njegova prošnja ad acta. Če pa se ugodno reši, potem pozove uvoznika, da položi v eni od varšavskih bank, ki jo določi družba, vsoto, ki odgovarja vrednosti blaga, ki ga hoče uvoziti. Jugoslovanski izvoznik dobi potem denar takoj, ko je v Jugoslaviji deponirana enaka vsota od jugoslovanskega uvoznika poljskega blaga. Denar torej ne prestopi državnih mej. Da se plačila vrše v redu, se mora ravno toliko blaga izvoziti v Poljsko, kakor uvoziti iz Poljske. Poleg tega pa more poljska vlada uvesti še posebna določila. Tako n. pr. je dovoljen sedaj uvoz jugoslovanskih rib le kot kompenzacija za uvoz semena za sladkorno repo iz Poljske. Ker se je te dni izvršil večji uvoz tega semena iz Poljske, bi bil izvoz jugoslovanskih rib na Poljsko mogoč.

UVERENJA ZA ZAVAROVANJE VALUTE

V »Službenih novinah« št. 45 od dne 24. 2. 1934. je bil objavljen odlok ministrstva financ, ki se glasi: »Od 1. marca 1934. veljajo vsa potrdila o zavarovanju valute samo en mesec od dneva izdaje«. Po dobljenih informacijah je ta odlok tolačil v tem smislu, da se šteje rok od dneva izdaje potrdila od dneva natovoritve dotičnega blaga za izvoz in da ta rok ne sme biti daljši od meseca dni.

Izvozniki v U.S.A. opozarja Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, da ne posiljajo blaga v U.S.A., če se ni blago prodalo, predno se je izvozilo iz nase urzave. To velja zlasti za izvoznike dog in sodov.

Madjarski listi objavljajo ponudbo neke tržške tvrdke, ki ponuja avstrijskim pekarnam italijansko moko zastoj, če placajo carino. Kakor dostavljajo madjarski listi, more tržška tvrdka ponuditi moko zastoj, ker je eksportna premija s tovarno refakcijo tako velika, da popolnoma krije nakupno ceno.

Minimalne cene za ženske nogavice so dogovorili v Nemčiji prodajalci nogavic. Do 1. novembra se bodo cene vsak drugi mesec nekoliko povišale.

Ameriška vlada je dovolila uvoz 25.000 galon (950 hl) likerjev. Češkoslovaška pa bi uvozila iz Amerike 30 vagonov kalifornskih suhih češpelj in 30 vagonov kalifornskih jabolk.

Internationale Getreide Handels A. G. na Dunaju, ki ima svojo podružnico v Novem Sadu, je imela lani 167.000 šilingov čistega dobička, da je mogla izplačati 18% (napram 12% lani) dividende.

Velika francoska tvornica avtomobilov »Citroen« je baje zašla v denarne težave. Vsled tega so njene delnice padle za polovico. Po vsej verjetnosti bo tvornica čisto na novo organizirana.

Julius Meisl d. d. na Dunaju izplača za l. 1933. 8-odstotno dividendo. Vrednost strojev in premičnin je kljub novim investicijam v višini 300.000 šilingov odpisana za 880.000 šilingov.

Dr. Pirčeva
sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je razvil sistematično akcijo, da zainteresira tuje uvoznike za naše blago, zlasti uvoznike, ki še niso v trgovinskih stikih z našo državo ali pa so imeli le začasne stike. Odziv tujine na akcijo Zavoda je odličan in so bile že dosežene nove trgovinske zveze naših producentov s tujimi uvozniki. Da bi se čim bolj izkoristil naslovni material Zavoda in da se nudi tujim uvoznikom čim bolj uporaben ponudbeni material, poziva Zavod naše interesente, da mu pri sklicevanju na številke tujih povpraševanj, pošljejo tudi konkretne ponudbe, ki naj obsegajo te podatke: Točno označbo vrste blaga in embalažo po tržnih uzancih, razpoložljivo količino blaga, ceno, ki naj bo po možnosti kalkulirana ali cif uvozno pristanišče ali franko naša mejna postaja, plačilne pogoje in rok dobave. Obenem naj pošljejo tudi vzorce, če to zahteva ponudbeni predmet. Zavod bo že na podlagi te ponudbe sporočil interesentu, če ima njegova ponudba upanje na uspeh in bo v tem primeru spravil ponudnika v direktno zvezo s tujim uvoznikom. Priporočamo pa, da Zavod ne prevzema nobenih jamstev za boniteto tujih tverdk.

Les in lesni izdelki: 147 — Genova, zastopnik za gradbeni les; 148 — Catania, zastopnik za razne vrste lesa; 149 — Berlin, žagan jasenov les: deske in morali; 150 — Ancona, razen les; 151 — Hillegersberg (Holandija), komisionar za les in razne lesne izdelke.

Razni deželni pridelki: 152 — Teplice-Sanov, zastopnik za vino in razna hranila; 153 — Curih, razno sadje; 154 — Tel-Aviv, pekmez; 155 — Bruxelles, velik centralni bazar se zanima za razna živila; 156 — Frankfurt, vina za destilacijo; 157 — Nantes, komisionar za konopljo in lan.

Zivinoreja, ribarstvo in njih proizvodi: 158 — Teplice-Sanov, zastopnik za ribje konzerve; 159 — Warszawa, svinjske ščetine; 160 — Tel-Aviv, sir; 161 — Dresden, zastopnik za ščetine in kozjo dlako.

Rudarstvo in podobno: 162 — New York, sirovi barit; 163 — Bergamo, barit; 164 — Paris, marmor-oniks.

Razni industrijski in podobni predmeti: 165 — Le Caire, zastopnik za tekstilno blago; 166 — Chicago, igle za pletilne stroje; 167 — Istanbul, proizvodi iz jute.

Razno: 168 — Dunaj, izvoznaška tvrdka se zanima za predmete, ki so pripravljeni za izvoz v tropične kraje, kakor: keramični proizvodi, emajlirana posoda, razne konzerve, les, ceneno perilo itd.; 169 — Hamburg, izvoznaška firma za Indijo se zanima za stole, sedala za stole, kalupe za čevlje, ščetke itd.; 170 — Hamburg, izvoznik v čezmorske dežele se zanima za živila, farmacevtske in kemične proizvode, železne izdelke, keramične proizvode in tekstilno blago.

Konkurzi, prisilne poravnave in posredovalna postopanja

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 28. februarja 1934. naslednjo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo preteklega leta):

1. Otvorjeni konkurzi: v Dravski banovini 7 (8), v Savski 1 (8), v Vrbaski — (2), v Primorski 1 (2), v Drinski 2 (2), v Zetski 1 (—), v Dunavski 4 (5), v Moravski 4 (3), v Vardarski 4 (2), Beograd, Zemun, Pančevo 3 (8).

2. Otvorjene prisilne poravnave izven konkursa: v Dravski banovini 8 (7), v Savski 4 (12), v Vrbaski 1 (—), v Primorski — (4), v Drinski 5 (1), v Zetski 1 (4), v Dunavski 12 (10), v Moravski — (1), v Vardarski 1 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 4 (4).

3. Odpravljeni konkurzi: v Dravski banovini 3 (3), v Savski 4 (8), v Vrbaski 1 (—), v Primorski — (1), v Drinski 1 (2), v Zetski 1 (1), v Dunavski 9 (10), v Moravski 6 (10), v Vardarski 2 (10), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (2).

4. Odpravljene prisilne poravnave izven konkursa: v Dravski banovini 1 (8), v Savski — (34), v Vrbaski — (6), v Primorski 1 (6), v Drinski 2 (6), v Zetski 1 (4), v Dunavski 1 (8), v Moravski — (1), v Vardarski — (1), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (4).

Adria prašek je boljši

>GLASNIK ZAVODA ZA POSPEŠEVANJE ZUNANJE TRGOVINE<

Izšla je 7. številka te naše odlične gospodarske revije s to vsebino: Za napredek našega sadnega izvoza — Gospodarske razmere posameznih držav: Možnost ožjih trgovinskih stikov Jugoslavije z deželami Južne Amerike. — Pregled tujih trgov: italijanski trg, holandski trg, trg s čebulo — Trgovinsko politične vesti in carinske vesti: Sprememba carinskega zakona. Vesti iz Anglije, Italije, Madjarske, Nemčije, Sirije in Švice — Razpisi finančnega ministrstva — Gospodarska vprašanja in dogodki: Naše sadjarstvo. Delo Jugoslovanskega odbora za pospeševanje gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in Grčijo. Seja Nacionalnega odbora Holandsko-jugoslovanske trgovinske zbornice. Spremembe v agrarni politiki Bolgarske, Pospeševanje proizvodnje grozdja in vina na Bolgarskem. Pred spremembo trgovinske politike Italije. Angleški industrijalci za sistem kontingentiranja. Ureditve angleškega trga s krompirjem. Uvedba žitnega monopola na Madjarskem. Madjarska uvede bombažno kulturo. Opozorilo izvoznikom v USA. Organizacija trgovine z jajci v Nemčiji. Načrtno gospodarstvo v kmetijstvu Poljske. Ponovna borba med Hambur-

gom in Bremenom na eni ter Trstom na drugi strani. Dobave s pomočjo kompenzacij. — Gibanje zunanje trgovine ter razne vesti o zunanji trgovini drugih držav — Statistične vesti — Prometne vesti — Razstave in sejmi — Drobne vesti — Razdelitev kontingentov — Cenik za zavarovanje valute — Povpraševanje po našem blagu v tujini. »Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine« izhaja vsakih deset dni in velja za vse leto samo 200 Din. List toplo priporočamo.

Dobava-prodaja

Mornarička Izvidniška Komanda v Sibenu sprejema do dne 10. marca ponudbe o dobavi 300 impregniranih telegrafskih drogov, 3 Aldis-svetiljk, 6 akumulatorjev.

Gradbeni oddelek direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 13. marca ponudbe o dobavi 250 m bločnega armiranega kabla, 30 žilnega po vzorcu, 4 električnih sistemov za potno nakazalo, 100 žicovodnih koles velikih s konzolo za pritrditev na kolno železo.

Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do dne 15. marca ponudbe o dobavi reducirane ventila.

Direkcija državnega rudnika Ugljevik sprejema do dne 15. marca ponudbo o dobavi 5.000 kg portland cementa.

Prodaja lesa. Kr. direktorija šum v Vinokovih sprejema do 15. marca ponudbe o prodaji lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 14. marca ponudbe o dobavi 40.000 groverjevih obrobov in 25.000 tirefondov.

Dobava mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra 1934. se odda potom ustmenih javnih licitacij pri raznih vojaških komandah in sicer dne 13., 15., 17. in 19. marca. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri posameznih komandah.)

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 15. marca ponudbe o dobavi 2000 kg strojnega olja, 2000 kg dinamo-olja in 1300 kg železne pločevine.

Dne 16. marca bo pri Direkciji drž. železnic v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo 60.000 kg livarskega koksa; dne 20. marca pa za dobavo 100.000 kg lesnega oglja.

Dne 17. marca pri skladišču 1. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu glede dobave ca. 22.000 kg jekla.

Dobava smučarskih čevljev. Dne 15. marca bo pri Upravi III. oddelka Zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu pismena ofertna licitacija za dobavo 3000 parov planinsko-smučarskih čevljev. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Razno

NEKAJ STATISTIKE O NAŠEM ŠOLSTVU

Iz ekspozicije prosvetnega ministra posnemamo te zanimive podatke. Vseh ljudskih sol je bilo v Jugoslaviji leta 1919. 7463, leta 1930. pa že 8797. Vseh učencev je bilo na teh solah leta 1919. 967.000, leta 1930. pa 1.262.000. Število učiteljstva je v tem času naraslo od 17.719 na 24.612. Se danes je v državi 1200 razredov brez učiteljev, na drugi strani pa 1700 učiteljev, kandidatov zama prosi za službo. Ob koncu sedanjega šolskega leta dobimo še 1300 novih absolventov učiteljskih. Vse prizadevanje, da bi se dobili krediti za nove učitelje, je bilo zaman. Tudi sicer postaja problem nezaposlene inteligence vedno bolj pereč. Beograjsko univerzo je absolviralo v letu 1929/30. 530 slušateljev, prihodnje leto 713, nato 811 in v zadnjem letu 823. Tudi na zagrebški univerzi stalno raste število absolventov, dočim je na ljubljanski precej enakomerno, približno 400 vsako leto.

List in evangelij se bosta od letošnje Velike noči naprej pela v slovenskem jeziku.

Za novega direktorja »Putnika« je imenovan Nikola Kušević, inšpektor v finančnem ministrstvu, preje bančni direktor v Zagrebu in Novem Sadu.

Število orožnikov se je znižalo od 18.210 v letu 1933. na 17.977 letos, kakor je navedel notranji minister Lazić v svojem ekspoziciji.

Kriminalnost se je v letu 1933. povečala za 4-2 odstotka, kar je posledica gospodarske krize. Leta 1931. je ostalo nepojasnjenih zločinov 2-5%, leta 1932. 0-93% in leta 1933. samo 0-74%.

Od premožnih davčnih uradnikov v Zagrebu se zahteva, da pojasnijo, kako so prišli do premoženja.

Skupina 4 bolgarskih četašev je skušala prodrati na naše ozemlje. Na poziv naših graničarjev, da se ustavijo, so odgovorili z ognjem. Naši graničarji so rabili orožje in dva ubili, dočim se je dvema posrečilo pobegniti.

Več dni je snežilo na Kreti in silen mraz je pritisnil, da je poginilo okoli 70.000 ovac, številni oljčni gaji pa so bili uničeni. Tudi iz Male Azije poročajo o mrazu in snegu.

Velike povodnji so nastale v Bosanski Posavini vsled naglega tavanja snega. Šest vasi so morali evakuirati.

Italijanski parnik »St. Antonio« je izgubil v bližini Konstancie vsled silnega viharja krmilo, nasedel nato na skalo in se razpolovil. Večina posadke je zmrznila ali pa utonila.

Rečna ladja se je potopila pri vходу v kantonsko pristanišče. Vseh 400 potnikov je utonilo.

Bolgarski politični emigranti, ki so bili ob priliki zadnjih nemirov na Dunaju aretirani, so v protest začeli z gladovno stavko.

Brezposelnih je bilo na Češkoslovaškem v februarju 848 tisoč, to je za 272.000 manj ko v februarju lani.

Javne boksarske tekme je najvišje sodišče v Švici prepovedalo, ker vplivajo te tekme zelo slabo na gledalce.

Kuga je zahtevala v Indiji v zadnjih mesecih 2866 smrtnih žrtev.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazne kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Štev. 2255/II.

Nabava.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 21. marca 1934. za Prometno upravo v Zabukovci 1000 m jeklene žične vrvi, premera 15 mm in 12-5 mm.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 5. marca 1934.

>SLUŽBENI LIST<

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 7. marca objavlja med drugim: Pravilnik o knjigah gradbenopravnih obveznosti — Dopolnitev pravilnika o bol. taksah za zdravljenje v drž. in banovinskih bolnišnicah. — Pojasnilo k tar. post. 166, pripombi 4. zakona o taksah — Odstop deviz v avstrijskih šilingih Narodni banki — Razglas o občinskih volitvah v Sv. Križu pri Kostanjevici — Objavo Okrožnega urada glede zaostankov neplačanih zavarovalnih prispevkov — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Opozorjamo, da je 19. kosu »Službenega lista« priloženo kazalo za II. poletje 1933.

TRŽNA POROČILA

MARIBORSKI SVINJSKI SEJEM

Na svinjski sejem z dne 2. marca t. l. je bilo pripeljanih 206 svinj; cene so bile te: mladi prasički 5 do 6 tednov stari kom. Din 95— do 110—, 7 do 9 tednov stari 150— do 160—, 3 do 4 mesece stari 200— do 250—, 5 do 7 mesecev 380— do 360—, 8 do 10 mesecev stari 450— do 500—, 1 leto stari 680— do 750—, 1 kg žive teže 7— do 8—, 1 kg mrtve teže Din 9-25 do Din 10—. — Prodanih je bilo 86 svinj.

MAST SE JE PODRAŽILA V ZAGREBU

Vsled intenzivnega izvoza pitanih svinj v zimi je v zadnjem času zelo padel dogon pitanih svinj na domače trge. Vsled tega se je mast podražila od 14 do 15 Din na 16—18 Din. Opaža se, da so nekatere gospodinjne začele vsled tega uporabljati v večji meri olje namesto svinjske masti.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrola in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 8. Telefon št. 22-73.

Program ljubljanske radio postaje

Petek, 9. marca: 11.00: Šolska ura: Kaj se doseže z varčevanjem (dr. Murko) — 12.15: Havajske kitare in ksilofon v reproducirani glasbi — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, Reproducirana jugoslovanska narodna glasba — 18.00: Stravinsky: Capriccio (reprodukcija) — 18.30: Izleti za nedeljo: Dolenjska (Viktor Pirnat) — 19: Sokolstvo — 19.30: Predavanje Narodne Odrbane — 20.00: Prenos iz Zagreba — 22.00: Čas, poročila, plošče.

Sobota, 10. marca: 12.15: Koračnice na ploščah — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, nekaj okroglih za boljšo voljo — 18.00: Marija Antonietta (ga. prof. Marija Boršnik) — 18.30: Zabavno predavanje (g. Daneš) — 19.00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. France Veber) — 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20.00: Prenos operete »Rože v snegu« iz Maribora; v odmoru: Čas in poročila.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Cetrtek, dne 8. marca: Konec poti. Red Cetrtek.

Petek, dne 9. marca ob 15.: Kulturna prireditve v Črni mlaki. Izven. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 5 do 14 Din.

Opera, začetek ob 20.

Cetrtek, dne 8. marca: Pri belem konjku. Izven. Globoko znižane cene od 6 do 20 Din.

Petek, dne 9. marca: Zaprt.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, dne 9. marca ob 15.: Deseti brat. Proslava 90letnice Jurčičevega rojstva. Dijaška predstava. Globoko znižane cene (od 10 Din navzdol).

Sobota, dne 10. marca: Vijolica. Red B. Gostovanje gđ. Erike Družovičeve.